

Controleprotocol subsidieregeling MKB innovatiestimulering regio en topsectoren R&D samenwerking Noord-Nederland

1. Inleiding

Dit controleprotocol bevat informatie voor de accountant die een opdracht heeft tot controle van het kostenoverzicht bij een vaststellingsverzoek in het kader van de subsidieregeling MKB innovatiestimulering regio en topsectoren R&D samenwerking Noord-Nederland (MIT R&D Samenwerking).

Een verzoek tot vaststelling bestaat uit een inhoudelijke verantwoording over de uitgevoerde activiteiten en een financiële verantwoording. De verantwoording over de inhoud gaat via een verslag of rapportage van de activiteiten. De verantwoording over de kosten gaat via het kostenoverzicht. Het kostenoverzicht is een overzicht waar alle gemaakte kosten in opgenomen zijn. Het gaat om gemaakte uren van personeel dat werkzaam is bij de betreffende organisatie en kosten van facturen voor de aankoop van materialen, machines, kennis et cetera.

De doelstellingen van dit controleprotocol zijn:

- de eindbegunstigde (de partij die de subsidie ontvangt) te informeren waarop de controle zich richt;
- welke administratieve documenten er bij de controle beschikbaar moeten zijn;
- uniformiteit te bewerkstelligen ten aanzien van de controleaanpak van de projecten;
- de controle zowel voor de eindbegunstigde als de controlerend accountant zo efficiënt mogelijk te laten verlopen.

Dit controleprotocol behandelt de algemene uitgangspunten en specifieke vereisten van toepassing voor de accountantscontrole op de door de begunstigde in te dienen financiële verantwoording behorend bij het vaststellingsverzoek. Dit controleprotocol geeft ook aan hoe de accountant over de uitkomsten van de controle moet rapporteren. Het controleprotocol is geen werkprogramma. Het protocol geeft een minimum aantal verplicht uit te voeren controlepunten.

2. Controlerend accountant

De controle dient plaats te vinden door een accountant (AA of RA) zoals bedoeld in artikel 393, lid 1 Burgerlijk Wetboek Boek 2 en heeft als resultaat een controleverklaring volgens bijlage 1 bij dit controleprotocol. De begunstigde geeft de accountant een opdracht. In deze opdracht moet expliciet worden opgenomen dat de accountant de controle zal uitvoeren met inachtneming van dit controle-protocol.

3. Object van accountantscontrole

Object van onderzoek is het door de begunstigde opgestelde kostenoverzicht dat onderdeel is van de aanvraag tot subsidievaststelling. Het onderzoek richt zich op het project zoals in de beschikking tot subsidieverlening is beschreven. De accountant geeft in zijn controleverklaring een oordeel over het kostenoverzicht behorend bij het vaststellingsverzoek. De accountant waarmerkt het kostenoverzicht en neemt in dit waarmerk een verwijzing op naar de afgegeven controleverklaring (behorend bij de verklaring met datum/kenmerk...).

4. Doelstelling van de accountantscontrole

De accountant wordt gevraagd de volledigheid, juistheid en de rechtmatigheid van het door de begunstigde opgestelde kostenoverzicht te controleren. Dit kostenoverzicht vormt een onlosmakelijk deel van het vaststellingsverzoek. De controle op het vaststellingsverzoek strekt zich tot de overeenstemming en de aansluiting met het kostenoverzicht.

- a. **Volledigheid en juistheid.** De verantwoorde uren en uitgaven zijn in de projectperiode gedaan en hebben betrekking op de gesubsidieerde activiteit. De uren en uitgaven zijn juist op de daarvoor in aanmerking komende begrotingsregels verantwoord.
- b. **Rechtmatigheid.** Het kostenoverzicht is tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten volgens de verleningsbeschikking en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving zoals omschreven in paragraaf 5 van dit controleprotocol.

Tenslotte stelt de accountant vast dat in het inhoudelijke deel van het vaststellingsverzoek geen mededelingen zijn opgenomen die strijdig zijn met het door de begunstigde opgestelde kostenoverzicht behorend bij het vaststellingsverzoek.

5. Wettelijk kader

Op het vaststellingsverzoek is wet- en regelgeving van toepassing die de accountant in de controle moet betrekken. In bijlage II bij dit controleprotocol is een overzicht van relevante wet- en regelgeving opgenomen. Wet- en regelgeving kan wijzigen.

Op de website van het SNN is alle van toepassing zijnde regelgeving vermeld (zie bijlage II voor de hyperlinks). Het is raadzaam om voorafgaand aan de controle kennis te nemen van de laatste stand van zaken.

In paragraaf 8 van dit protocol zijn de voor de accountant relevante controleaspecten uit de wet- en regelgeving opgenomen. De accountant mag zich daarom beperken tot de daar genoemde controleaspecten. Hierbij dient de accountant alert te zijn op eventuele wijzigingen in wet- en regelgeving. De regelingen zijn enkel relevant als achtergrondinformatie voor de controleaspecten.

6. Procedure

1. De accountant dient voorafgaand aan de controle aan te geven welke informatie bij de start en tijdens de controle beschikbaar moet zijn teneinde de controle efficiënt uit te voeren.
2. De eindbegunstigde verstrekt in ieder geval de volgende informatie aan de controlerend accountant:
 - de projectaanvraag met een gedetailleerde begroting;
 - de goedkeuring van het project (subsidie verleningsbeschikking);
 - het kostenoverzicht (overzicht van de gemaakte uren en kosten);
 - gedetailleerde financiële specificaties (zoals facturen, betaalbewijzen, urenregistraties) behorend bij het kostenoverzicht conform de ingediende begroting;
 - dit controleprotocol.
3. Wij verzoeken de accountant om voorafgaand aan de controle kennis te nemen van brieven en verslagen over eventueel door de subsidieverstrekker uitgevoerde controles en zo nodig nadere informatie bij de subsidieverstrekker op te vragen.
4. Na ontvangst van de in 6.2 genoemde informatie maakt de controlerende accountant een afspraak met de eindbegunstigde omtrent de feitelijke controle.
5. De accountant dient zijn bevindingen af te stemmen met de begunstigde voordat rapportage plaatsvindt. De accountant richt zijn rapportage aan de begunstigde. Deze voegt de controleverklaring bij het vaststellingsverzoek.
6. De controleverklaring wordt afgegeven ten behoeve van het gebruik door het SNN, de provincies Drenthe, Fryslân, Groningen en het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat.

7. Controleaanpak

De controleaanpak is de primaire verantwoordelijkheid van de accountant. Het controleprotocol is hierin richtinggevend.

8. Controleaspecten

1. De accountant stelt vast dat de uitgaven zijn berekend met inachtneming van de in de beschikking opgenomen algemene en bijzondere subsidievoorwaarden, alsmede de in de subsidieverordening gestelde criteria. De accountant neemt in zijn beoordeling mee:
 - a. de start- en einddatum waarbinnen de subsidiabele kosten van het project moeten worden gemaakt;
 - b. indien sprake is van onderlinge leveringen en diensten binnen het samenwerkingsverband (project) of een groep van ondernemingen, dat volgens de financiële administratie geen winstopslag is gehanteerd maar de kostprijs is gedeclareerd. Let op: dit geldt ook voor DGA's binnen een groep;
 - c. dat er uitsluitend inclusief BTW wordt gedeclareerd indien de begunstigde de bij haar in rekening gebrachte BTW niet in aftrek kan brengen of niet kan compenseren uit het BTW compensatiefonds;
 - d. dat er alleen subsidiabele kosten zijn opgenomen in de declaratie;
 - e. de aansluiting van het vaststellingsverzoek op het projectplan, de projectadministratie en de projectbegroting;
 - f. de financiering van de projectuitgaven en de aansluiting op de oorspronkelijke financieringsopzet;
 - g. de inrichting van de projectadministratie, die zodanig is ingericht dat op een eenvoudige en duidelijke wijze alle kosten, gespecificeerd overeenkomstig de subsidiabele categorieën, kunnen worden afgelezen;
 - h. dat er voor de loonkosten een vast uurtarief van € 60,00 wordt gehanteerd;
 - i. dat de geselecteerde urenregels aansluiten op de geautoriseerde urenadministratie;
 - j. dat voor de medewerkers in de deelwaarneming het salaris is betaald. Voor de controle op de betaling volstaat de vergelijking van de loonstrook met het bankafschrift;
 - k. op welke wijze de kosten zijn toegerekend van aankopen van machines, apparatuur en hulpmiddelen die specifiek voor het project zijn aangeschaft,;
 - l. de tenaamstelling juist is en de betaling is verricht binnen de in de beschikking bepaalde projectperiode;
 - m. dat er bewijsmateriaal aanwezig is in de financiële administratie dat de prestatie is geleverd;
 - n. dat afschrijvingskosten zijn berekend op basis van de gebruikelijke en bedrijfseconomisch aanvaarde systematiek;
 - o. indien sprake is van afschrijvingskosten voor activa die reeds in het bezit waren bij aanvang van het project, er een verklaring van de begunstigde aanwezig is waaruit blijkt dat geen overheidssubsidie is verleend voor de aanschaf van de afgeschreven activa;
 - p. het niet strijdig zijn van het inhoudelijke deel van het vaststellingsverzoek met het door de begunstigde opgestelde kostenoverzicht;
 - q. subsidiabele en niet-subsidiabele kosten gescheiden zijn geregistreerd of zijn te herleiden in de registratie (indien van toepassing);
 - r. welke correcties de begunstigde heeft doorgevoerd naar aanleiding van de werkzaamheden van de accountant.
2. Bovengenoemde controlefacetten zijn verder uitgewerkt in onderstaande voor de controle specifieke attentiepunten:
 - a. Loonkosten
 - relatie tussen begrote en werkelijke uren;
 - aanwezigheid van door werkgever en werknemer ondertekende urenregistraties ten aanzien van de tijdsbesteding;
 - beoordeling van de verantwoorde tijdsbesteding;

- zijn de uren gemaakt binnen de projectperiode;
- subsidiabiliteit van de uren in het kader van de subsidieregeling en de verleningsbeschikking.

b. Kosten derden

- relatie tussen begrote en werkelijke kosten;
- zijn voor alle kosten facturen aanwezig;
- blijkt uit de facturen dat deze intern zijn beoordeeld op prestatie en prijs;
- blijkt uit de facturen en de eventueel daarbij behorende offertes en overige correspondentie dat de gefactureerde bedragen betrekking hebben op het project en zijn deze ook als zodanig verantwoord in de projectadministratie;
- blijkt uit de facturen dat de kosten gemaakt zijn in de projectperiode;
- zijn er geen verplichtingen aangegaan voorafgaand aan de projectperiode;
- blijkt uit de bankafschriften dat de facturen zijn betaald binnen de projectperiode of in de daaropvolgende periode, waarin het verzoek tot definitieve vaststelling van de subsidie vervaardigd en ingediend dient te worden;
- de kosten zijn exclusief BTW verantwoord op het project.

3. Gebruik maken van andere accountants? Indien de accountant bij zijn controle gebruik maakt van (een) controleverklaring(en) van (een) andere accountant(s), voert hij ongeacht de omvang van de desbetreffende deelverantwoording(en) (een) review(s) uit op de werkzaamheden van deze andere accountant(s).

9. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

1. Goedkeuringstoleranties

De accountant gebruikt ten behoeve van de oordeelsvorming over de verantwoording de volgende goedkeuringstoleranties:

- ten aanzien van fouten in de verantwoording 5% van de omvangsbasis
- ten aanzien van onzekerheden in de controle 5% van de omvangsbasis

De omvangsbasis is gerelateerd aan de werkelijke totale subsidiabele kosten per project.

De accountant geeft geen goedkeurende controleverklaring aan het vaststellingsverzoek indien één of beide goedkeuringstoleranties, zoals opgenomen in het eerste lid, worden overschreden.

2. Betrouwbaarheid

De controleverklaring dient een redelijke mate van zekerheid te verschaffen omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van het vaststellingsverzoek. In procenten uitgedrukt bedraagt de betrouwbaarheid minimaal 95%.

Bij de oordeelsvorming over de kostenspecificatie spelen de goedkeuringstoleranties een belangrijke rol. De goedkeuringstoleranties zijn kwantitatieve criteria. Als de goedkeuringstoleranties niet worden overschreden, wordt in beginsel een goedkeurende controleverklaring afgegeven.

Als één of beide goedkeuringstolerantie(s) worden overschreden zal de accountant geen goedkeurende controleverklaring afgeven maar één van de drie andere hieronder aangegeven oordelen.

	Goedkeurend	Met beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten (F) in het kostenoverzicht van het verzoek <i>(in % van het totaal van de subsidiabele investeringen)</i>	$F \leq 5\%$	$5\% < F < 10\%$	-	$F \geq 10\%$
Onzekerheden in de controle (O) <i>(in % van het totaal van de subsidiabele investeringen)</i>	$O \leq 5\%$	$5\% < O < 10\%$	$O \geq 10\%$	-

10. Het ontdekken van fouten door de accountant

Het SNN verwacht dat alle bekende fouten in het kostenoverzicht behorend bij het vaststellingsverzoek zijn gecorrigeerd. Bij het nalaten van deze correctie moet de accountant het totale bedrag van niet gecorrigeerde fouten vermelden in zijn verklaring. Een specificatie van ongecorrigeerde verschillen dient als bijlage te zijn opgenomen bij de controleverklaring. Er kan sprake zijn van verschil van mening over de interpretatie van regelgeving tussen de begunstigde en de accountant. Het SNN verwacht dat de accountant resterende interpretatiekwesties in de controleverklaring vermeldt en specificeert in een bijlage bij de controleverklaring.

De accountant neemt de niet gecorrigeerde fouten en onzekerheden mee in zijn oordeelsvorming in de controleverklaring.

11. Rapportage

Rapportage vindt plaats in de vorm van een controleverklaring. In bijlage I is een model controleverklaring opgenomen. De controleverklaring is bestemd voor het SNN, de provincies Drenthe, Fryslân, Groningen en het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat.

Ten slotte voegt de accountant het gewaarmerkte kostenoverzicht bij de controleverklaring.

BIJLAGE I:

‘Basis voorbeeldtekst goedkeurende controleverklaring bij een verzoek tot vaststelling van een subsidie in de publieke sector’ uit Handleiding Regelgeving Accountancy van NBA.

Af te geven door een onafhankelijke registeraccountant of certificeringsbevoegde accountant administratieconsultant en te stellen op briefpapier accountant.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Afgegeven ten behoeve van het SNN, de provincies Drenthe, Fryslân, Groningen en het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat.

Aan: *[naam opdrachtgever]*

Wij hebben het kostenoverzicht behorend bij het vaststellingsverzoek inzake het project *[nummer en naam project]* van *[naam opdrachtgever]* te *[statutaire vestigingsplaats]* over de periode *[dd-mm-jjjj]* tot en met *[dd-mm-jjjj]*, hierna aangehaald als ‘het vaststellingsverzoek’, gecontroleerd.

Naar ons oordeel is het vaststellingsverzoek voor de subsidieregeling MKB innovatiestimulering regio en topsectoren R&D samenwerking Noord-Nederland *[jaartal]*, van *[naam entiteit(en)]* in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de MIT R&D Samenwerking en het wettelijk kader zoals opgenomen in paragraaf 5 van het controleprotocol.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol Subsidieregeling MKB innovatiestimulering regio en topsectoren R&D samenwerking Noord-Nederland vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het vaststellingsverzoek’.

Wij zijn onafhankelijk van *[naam entiteit(en)]* zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij Assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Andere informatie

Het kostenoverzicht omvat andere informatie, namelijk:

- *[Een vaststellingsverzoek in het eLoket van het SNN];*
- *[Een verslag of rapport van de uitgevoerde werkzaamheden en de resultaten van de activiteiten];*

- [Specificeren overige relevante inhoudelijke stukken welke onderdeel zijn van het vaststellingsverzoek].

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met het kostenoverzicht verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij het kostenoverzicht.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder dat het vaststellingsverzoek in overeenstemming is met het kostenoverzicht.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Het vaststellingsverzoek is opgesteld voor het SNN, de provincies Drenthe, Fryslân, Groningen en het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat met als doel [Naam Entiteit(en)] in staat te stellen te voldoen aan de subsidievereisten. Hierdoor is dit vaststellingsverzoek mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor [Naam Entiteit(en)] en het SNN, de provincies Drenthe, Fryslân, Groningen en het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheid van het bestuur voor het vaststellingsverzoek

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het vaststellingsverzoek in overeenstemming met de regeling en de voorwaarden in de beschikking. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van dit verzoek mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het kostenoverzicht

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controleinformatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van dit vaststellingsverzoek nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol Subsidieregeling MKB innovatiestimulering regio en topsectoren R&D Samenwerking Noord-Nederland, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat dit verzoek afwijkingen van materiaal belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van dit vaststellingsverzoek en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in dit verzoek staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van dit verzoek en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of dit verzoek de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Ondertekening

Plaats en datum

[Naam accountantspraktijk] [Naam accountant]

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Bijlage:

Gewaarmerkt kostenoverzicht

BIJLAGE II: TOEPASSELIJKE WET- EN REGELGEVING

Subsidieregeling MKB innovatiestimulering regio en topsectoren R&D samenwerking Noord-Nederland 2020, 2021, 2022 of 2023:

- <https://www.snn.nl/zakelijke-subsidies/mit-rd-samenwerking-noord-nederland-2020/aangevraagd>
- <https://www.snn.nl/zakelijke-subsidies/mit-rd-samenwerking-noord-nederland-2021/aangevraagd>
- <https://www.snn.nl/zakelijke-subsidies/mit-rd-samenwerking-noord-nederland-2022/aangevraagd>
- <https://www.snn.nl/zakelijke-subsidies/mit-rd-samenwerking-noord-nederland-2023/aangevraagd>

Verordening nr. 651/2014 van de Europese Commissie van 17 juni 2014, laatst gewijzigd per 1 juli 2023:

- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0651&from=NL>
- <https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/vrijstellingsmogelijkheden/algemene-groepsvrijstellingsverordening/>

Algemene subsidieregeling SNN 2019:

- <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR623018>